

NOVICA DOLENJSKEGA GEODETSKEGA DRUŠTVA

DGD – IZLET BEOGRAD, ĐERDAP, MAJ 2019

Dolenjsko geodetsko društvo se je konec maja odpravilo na letošnji izlet: tokrat smo se namenili v Beograd in sotesko Džerdap, kjer je bil načrtovan ogled inženirske znamenitosti hidroelektrarne Džerdap. Ker nas je čakala dolga pot in kulinarično pester obisk, nas je Miran že navsezgodaj ustrezno predpripravil s svojo tradicionalno dezinfekcijo – pristno domačo viljamovko. (Minister za zdravje opozarja ...)

Srbska prestolnica nas je pozdravila s ta dan posebno gostim prometom, čemur bi blago rekli 'splošni kolaps'. Ženskemu delu odprave izjemno simpatični beograjski vodič nam je z nekaj vratolomnimi prometnimi triki, a brez polomljene pločevine, skozi okna avtobusa pokazal glavne beograjske znamenitosti. Peš smo se povzpeli na grič Vračar k Hramu sv. Save, eni največjih pravoslavnih cerkva na svetu. Belo marmorno lepotic so oblagale tudi roke slovenskih kamnosekov iz Hotavelj. V podzemni kriпти hrama smo ostali brez besed ob razkošju pozlačenih stenskih okrasij in lestencev, pa tudi ob strogih pogledih pravoslavnih veljakov na slikah.

Slika 1: Utrinka z izleta DGD v Beogradu.

Povzpeli smo se tudi na mogočno trdnjavo Kalamegdan nad ustjem Save in Donave, kjer smo preverili, od kod je Povodni mož prišel ugrabiti Urško zalo: »Kjer Donava bistri pridruži se Savi, od tvoje lepote zaslišal sem davi ...« Ko je nekdo samo omenil večerjo v Skadarliji, smo pospešili korak po Terazijah in prve žrtve lakote so klonile že tam. Drugi vztrajnejši smo počakali na nastanitev v prijetnem hotelu, kjer smo se seveda za večerjo primerno oblekli – kar pomeni, da smo uporabili hlačni pas z nekaj dodatnimi prostimi luknjami.

Skadarlija, nekdanja boemska četrt, strma vijugasta ulica, polna živopisnih in življenja polnih hišk, nas je

s pouličnimi pevci in igralci prevzela ter popeljala v čase Branislava Nušića in ekipe boemov. Če si vesel, pridi v *Skadarlijo, bomo pili in jedli in se družili; če si žalosten, pridi v Skadarlijo, bomo pili in jedli in se družili: če nimaš kaj početi, pridi v Skadarlijo, bomo pili in jedli in se družili ...* Tako smo ob polno obloženih mizah gostilne *Šešir moj* uživali tudi mi, ob glasbi neutrudnih godcev, ki nam niso dihali, temveč godli za ovrtnik. Brezplačno smo doživeli tudi salto mortale nesrečnega natakara s polnimi pladnji mešanega na žaru z ajvarjem. Na leteče čevpčiče in pleskavice imamo nekateri še danes spominek – ajvarjevo poslikavo na jakni. Beograjska noč je bila še mlada in nas je vabila naprej na zabavo na splavih na Savi in Donavi. Najbolj neutrudni smo preizkusili tudi modernejše različice Belgrade by Night.

Naslednji dan se je počeno začel šele, ko je na poti proti Đerdapu Miran spet zakrožil z viljamovko (Minister opozarja ...). Na trdnjavi Golubovac nad Donavo, ki so jo pravkar čudovito obnovili evropski in avstrijski evri, smo uživali v spoju starega in modernega. Dober poduk za marsikateri propadajoči grad pri nas.

Počasi smo vstopili v Džerdap, ki je največja soteska v Evropi. Ob južnem nabrežju Donave smo se ustavili v Lepenskem viru, izjemnem najdišču neolitske naselbine in njene svojevrstne umetnosti. Prav posebne so kamnite skulpture tedanjih Lepencev. Osrednji del našega izleta je bil obisk hidroelektrarne Džerdap. Gostoljubno nas je sprejel – ne boste verjeli – soimenjak arhitekta Hrama svetega Save inž. geodet Nestorović. Pred čudovitim bakrorezom džerdapske soteske nam je predstavil potek inženirskega dogodka, ki je zgodovinski za tedanjo Jugoslavijo in tudi v svetovnem merilu. Obsegal je zajezitev soteske, gradnjo velikanskega energetskega objekta in vzpostavitev plovnih rečnih prehodov. Ponosno je poudaril pomemben prispevek takratnih slovenskih paradnih gradbenih, strojnih in elektro podjetij. Sprehod po notranjosti ogromne hidroelektrarne, ki proizvede elektrike za tri jedrske elektrarne Krško ali petdeset hidroelektrarn Brežice, je posebno doživetje.

Slika 2: Ob obisku hidroelektrarne.

Imeli smo tudi priložnost videti na lastne oči, kako je ogromna rečna križarka na križarjenju po Donavi prešla jez z vodnim dvigalom. Nekatere je kar zamikalo, da bi se pridružili bogatim upokojemcem iz Evrope, a smo se zedinili, da imamo raje tisto našo 'barčica po morju plava'. Po džerdapskem jezu

smo se popeljali v sosednjo Romunijo, kjer smo prenočili v mestecu z neobičajnim imenom Drobeta-Turnu-Severin. Neobičajna je bila tudi neusmiljena receptorka, ki je kar po svoje skombinirala pare po sobah in ni bila pripravljena odstopiti od svojih načrtov. Pa se nam je zdelo, da so časi Nicolaeja Ceaușescuja že minili.

Ko je naslednje jutro Miran priкроžil z viljamovko za poplaknit romunski zajtrk (minister ne opozarja več ...), smo bili že boljše volje. S panoramsko barčico smo se popeljali gorvodno po mogočni džerdapski soseski. Slišali smo zgodbe o prizadevanjih rimskih vojskovodij, kako premagati mogočno reko. Dacebalova gigantska skalna podoba na romunski in Trajanova plošča na srbski obali Donave pričata o slavnih imenih rimske vojaške zgodovine. Da ne bi šli na dolgo pot domov lačni, smo se ustavili v Kapetan Mišinem bregu. Hrana je bila res na visoki ravni. Jedli smo namreč visoko nad sotesko Donave.

Slika 3: Zaključek popotovanja ob reki Donavi.

Potem nas je samo še Bajaga s *442 od Beograda* popeljal proti domu.

Zapisala: Duša Najvirt Jeličić, e-naslov: duska.najvirt@gmail.com